

בעין חינוכית מספר 80, כ"ח בתשרי תשע"א

חינוך לתודעת "הנני"

הרב יונה גודמן, ראש תחום חינוך אמוני, מכללת אורות ישראל

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ: אַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר: הֲנִנִי (ברא' כב)
ויאמר הנני:

הנני לכהונה. הנני למלכות.

הנני לשחוט. הנני להיהרג. (תנחומא קדום)

הקב"ה קורא בשמו של אברהם, ואברהם משיב: "הנני".

"הנני" – לכל שליחות, לכל פקודה, גם לקשה ביותר, לנעלה ביותר מטעם ההשגחה העליונה.

"הנני" לכל פקודה מאת ה', גם הקשה והנשגבה ביותר.

"הנני" – מיד וללא היסוס. ללא תנאי.

"הנני" – כולי, ללא שיעור וללא שיעור.

"הנני" – בבחינה של התייצבות, מלאה, מוחלטת, לקריאת מלכו של עולם [...].

ימן הבאר', הרב בר-שאול זצ"ל, עמ' 23

העיקרית היא להשיג נוחות אישית ולצבור חוויות מהנאות תוך כדי סיפוק צרכים. זרמים אלו מגיעים גם אלינו, ומהווים אתגר רוחני וחינוכי בעל חשיבות עצומה.

לעומתם, אנו מבקשים לחנך את עצמנו (ואת תלמידינו בעתיד) באופן שכל אחד יראה את עצמו כשליח של ה' יתברך, ואת חייו כשליחות. זכינו לחיות בדור שבו עם ישראל שב לארצו ולעצמו, ובע"ה גם לתורתו. אנו מבקשים לחנך את עצמנו ואת תלמידינו לחיים של עשייה ואידיאליסטיות, כל אחד לפי כוחותיו ונטיותיו. הנושא השנתי של "הנני – שלחני" בא להזכיר לנו את חובתנו לחיות חיים של מסירות נפש; חיים שיש בהם התמדה ועמל מתמשכים למען כל הקדוש והיקר לנו. חיים של "הנני – שלחני" צריכים ויכולים להתבטא אצל כל אחד בצורות שונות. אצל אחד זה בשליחות לאומית שהוא נוטל על עצמו בגולה, ואצל אחר – בהתמסרותו להקמת יישוב חדש בחבל ארץ צחיח; אצל אחד זה יתבטא בעמל מתמיד למען ביסוסו של

אברהם הוא אבינו ואנו צריכים להיות בניו, ללמוד ממנו לומר "הנני". כל אחד לפי כוחו ויכולתו, כל אחד לפי אתגרי חייו. כל אחד צריך לשאול את עצמו מה הוא יכול לעשות למען עמו, ארצו ותורתו; לשאול את עצמו כיצד הוא יכול לחיות חיים של משמעות ועשייה, חיים של אידיאליסטיות ונתינה כחלק מרכזי מחיי התורה שלו.

הנושא השנתי של המכללה נקרא "הנני – שלחני". זאת בעקבות דברי הנביא ישעיהו: "וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל אֲדֹנָי אֹמֵר אֶת מִי אֶשְׁלַח וּמִי יֵלֵךְ לְנֹו וְאָמַר: הֲנִנִי שְׁלַחְנִי" (ישעיהו ו).

אנו מבקשים לאמץ את דברי הנביא, מתוך רצון לחנך את עצמנו ובע"ה את תלמידינו לחיות חיים של מסירות.

הרקע לבחירת הנושא הוא ההכרה כי בעולם המערבי קיימים זרמי תרבות ומחשבה המכוונים את האדם לחפש רק את אושרו (ועושרו) הפרטי. רבים מודדים כל פעילות נוכח השאלה "מה יצא לי מזה". שאיפתם

הוא צריך ויכול לפעול למען... חיים שבהם משיב האדם לבוראו כל יום מחדש: "הנני – שלחני".
בע"ה נפגוש השנה את הנושא הן בהתמחויות השונות והן במעגלי עשייה כלל מכללתיים.
אך השאלה העיקרית שצריכה ללוות אותנו היא היכן נפגוש אותנו בחיינו האישיים...

מוסד חינוכי חדש, ואצל אחר – באימוץ פרטני של משפחה במצוקה; אצל אחד זה יתבטא במאבק מתמשך ולעתים סזיפי למען ילד "בסיכון" שכולם רוצים להדיחו מבית הספר, ואצל אחר – בהנעת פעילות קהילתית שבה נוטלים חלק סוגי אנשים שונים; אצל אחד זה יתבטא בהפצת תורה מתמשכת מתוך עמל ומאמץ, ואצל אחר – בסך רחב של מעשים קטנים שנועדו להיטיב עם זולתו.
המשותף לכולם: הכמיהה לחיים של שליחות. לחיים של אידיאליסטיות שבהם האדם שואל את עצמו היכן

הרב **אלימלך בר-שאול** (1913–1964), ממקורבי הרב קוק, שימש בין השאר רב של מושב שדה יעקב, חבר בחבר הרבנים של הפועל המזרחי ומורה הלכה עבור רבים מחברי הקיבוץ הדתי. הוא היה מקורב גם לציבור החרדי ולתנועת המוסר. תפקידו האחרון והמפורסם ביותר היה רבה הראשי של העיר רחובות. הרב בר-שאול כתב ספרי אמונה רבים, ביניהם: מצווה ולב, מערכי לב, מן הבאר וריח מים. נכדו הוא מדריך הסיורים, אלידע בר-שאול.

הרהורים חינוכיים

יש הטוענים שהדור שלנו מחפש בעיקר "להתחבר" לעצמו; שהוא מחפש את המשמעות האישית של דברים ואת ההעמקה של חוויותיו האישיות. לדעתם, מחנך אשר יעסוק במסרים הקשורים ל"כלל ישראלי" ואידיאליסטיות יהפוך את עצמו למיושן וללא-רלוונטי בעיני תלמידיו.

- א. מה דעתך על טענה זו?
- ב. מהי דרך ההתמודדות החינוכית אֵתה?

מסביב לדפים

1. ניתן לעשות מנוי אישי (ללא עלות) על דפי "בעין חינוכית". נא לפנות לשרון: sharonz@orot.ac.il.
2. מי שמוכנה לשתף את כלל הבנות במחשבות בתחומי חינוך וחיים המתאימות לרוח של "בעין חינוכית", מוזמנת לשלוח אליי: yvg8@zahav.net.il.
3. נשמח אם תפיצו את הדברים הלאה, למשפחה ולחברים מחוץ למכללה.